

Notat

Kontor Børn 2
Den 12. januar 2024
KHP
J.nr 23-107992.

Orientering om DIA's samarbejde med Sydafrika/Impilo og udvidelse af skærpet tilsyn med DIA's adoptionsformidling

Som oplyst i e-mail af 14. december 2023 suspendede Ankestyrelsen samme dato DIA's samarbejde med Sydafrika og indførte et skærpet tilsyn med DIA's formidlingsarbejde fra alle lande.

Ankestyrelsen har efterfølgende den 12. januar 2024 sendt en agterskrivelse til DIA, hvor Ankestyrelsen oplyser DIA om, at styrelsen agter at indstille til ministeren, at DIA's godkendelse til at samarbejde med Impilo i Sydafrika tilbagekaldes. DIA har frist til at komme med bemærkninger hertil inden 3 uger fra den 12. januar 2024. Vi vedlægger en kopi af agterskrivelsen til orientering.

Det er Ankestyrelsens samlede vurdering, at DIA's formidlingsarbejde i Sydafrika ikke finder sted i overensstemmelse med DIA's akkrediteringsvilkår og de danske og internationale regler på området.

På baggrund af de samlede oplysninger forekommer det ikke realistisk for DIA at have et fortsat samarbejde med Impilo uden at yde fortsat økonomisk støtte, hvilket efter Ankestyrelsens vurdering ikke er muligt inden for de gældende regler og procedurer i Danmark og Sydafrika.

DIA har imod bedre vidende handlet i strid med de danske regler for økonomisk støtte for at opretholde samarbejdet. DIA har endvidere undladt at videregive væsentlige oplysninger i behandlingen af en konkret sag fra Sydafrika.

Når Ankestyrelsen har færdigbehandlet DIA's høringsvar, vil Ankestyrelsen enten sende en indstilling til ministeren om samarbejdets ophør eller orientere ministeren om, at samarbejdet efter Ankestyrelsens vurdering vil kunne fortsætte.

Ankestyrelsen har samtidig med agterskrivelsen den 12. januar 2024 udvidet det skærpede tilsyn med DIA's samlede adoptionsformidling og tillige bedt DIA om uddybende oplysninger

om organisationens genopretningsplan. Vi vedlægger en kopi af brevet til DIA til orientering sammen med DIA's genopretningsplan.

Ankestyrelsen vil efterfølgende foretage en vurdering af oplysningerne om DIA's samlede adoptionsformidling samt effekten af DIA's genopretningsplan. Ankestyrelsen vil oplyse ministeren om udfaldet. De initiativer i genopretningsplanen, der kræver yderligere finansiering, vil ikke indgå i styrelsens vurdering, da det vil kræve en politisk beslutning om at tildele DIA yderligere midler, før DIA kan iværksætte disse tiltag.

Vi kan supplerende oplyse, at DIA den 21. december 2023 har oplyst Ankestyrelsen om, at DIA's bestyrelse ønsker at stoppe for optag af nye ansøgere til adoption indtil videre på grund af den usikkerhed, som Ankestyrelsens suspension af formidlingen af Sydafrika ifølge DIA har medført. Ankestyrelsen er i gang med at behandle denne anmodning, der vil kræve en ændring af DIA's akkrediteringsvilkår. Ankestyrelsen forventer at forelægge denne anmodning for ministeriet inden for kort tid.

DIA's samarbejde med Sydafrika

Suspensionen og agterskrivelsen om DIA's samarbejde med Impilo i Sydafrika er sket som en reaktion på, at Ankestyrelsen i starten af december 2023 har modtaget en række oplysninger fra DIA, som skaber tvivl om, hvorvidt DIA's adoptionsformidling i Sydafrika er i overensstemmelse med DIA's akkrediteringsvilkår og reglerne på området.

DIA's samarbejde med Impilo i Sydafrika er det samarbejde, hvorigennem DIA formidler flest adoptioner. I 2022 har DIA hjemtaget 41 børn fra udlandet, hvoraf 18 er hjemtaget fra Sydafrika. I 2023 har DIA til og med udgangen af december 2023 matchet 17 familier med barn fra udlandet, hvoraf 11 børn er fra Sydafrika. En tilbagekaldelse af DIA's godkendelse til at samarbejde med Impilo i Sydafrika vil derfor have væsentlig betydning for DIA's samlede formidlingsvirksomhed.

Der står aktuelt 21 ansøgere på DIA's venteliste til barn fra Sydafrika. 10 af disse ansøgers sager er allerede sendt til Sydafrika. Nogle af ansøgerne er blevet overført til Sydafrika-ventelisten fra Madagaskar-ventelisten, efter at samarbejdet med Madagaskar ophørte.

Ved udgangen af december 2023 havde DIA i alt 57 aktive formidlingssager. Det fremgår af DIA's hjemmeside, at DIA har i alt 37 ansøgere på DIA's ventelister. Vi vedlægger DIA's seneste sagsstatus fra december 2023 til orientering.

DIA har oplyst, at der er 8 verserende sager i Sydafrika, hvor der er blevet matchet et sydafrikansk barn med danske ansøgere. Ankestyrelsen vil foretage en konkret vurdering af om adoptionsprocessen kan fortsætte for hvert enkelt matchningsforslag.

Ankestyrelsen har i agterskrivelsen af 12. januar 2024 om vurderingen af DIA's samarbejde med Impilo i Sydafrika, særligt lagt vægt på, at:

- DIA's ansættelse af en kontaktperson i Sydafrika udgør en indirekte støtte til Impilo, som er i strid med DIA's akkrediteringsvilkår punkt 4.6 og adoptionsbekendtgørelsens § 59, stk. 3.
- DIA og Impilo mod bedre vidende og i samarbejde har indgået en aftale om et ansættelsesforhold af en kontaktperson med den hensigt indirekte at fortsætte støtten til Impilo og dermed omgå de danske regler om adoptionsrelateret støtte. DIA's samarbejde med Impilo synes dermed ikke længere, at opfylde de gældende krav og fastsatte standarder for samarbejdet om, at Impilo skal drives på et etisk og fagligt forsvarligt niveau og uden økonomisk vinding for øje, jf. akkrediteringsvilkårenes punkt 5.1. og 5.5.
- DIA i en konkret matchningssag bevidst har undladt at give væsentlige oplysninger til Ankestyrelsen til brug for sagens behandling og det generelle tilsyn med formidlingen fra Sydafrika. Oplysningerne er egnede til at skabe tvivl om Impilos håndtering af dokumenter i adoptionssagerne. Der er dermed også skabt tvivl om, hvorvidt adoptioner fra Sydafrika til Danmark bliver gennemført på et lovligt, etisk og fagligt forsvarligt grundlag.

Skærpet tilsyn med DIA's samlede adoptionsformidling

Ankestyrelsen indførte den 14. december 2023 et skærpet tilsyn med DIA i form af et øget oplysningskrav i alle DIA's konkrete matchningssager. Ankestyrelsen har efterfølgende vurderet, at det er nødvendigt at udvide det skærpede tilsyn til at omfatte flere aspekter af DIA's adoptionsformidling fra alle lande.

Det skærpede tilsyn med DIA's samlede adoptionsformidling indebærer fra og med 12. januar 2024, at Ankestyrelsen ud over at foretage en vurdering af samarbejdet med Sydafrika, også vil foretage en gennemgang af DIA's øvrige samarbejder, som omfatter formidlingssamarbejdet med Thailand, Taiwan, Tjekkiet, Indien og Filippinerne.

Ankestyrelsen har derfor bedt DIA om at indsende en række oplysninger om DIA's samarbejder inden 6 uger fra den 12. januar 2024.

Ankestyrelsens beslutning om at udvide det skærpede tilsyn med DIA's adoptionsformidling er baseret på DIA's formidlingsarbejde i Madagaskar og Sydafrika, som efter styrelsens vurdering viser, at DIA gentagne gange mod bedre vidende har tilsidesat væsentlige regler, hvilket på nuværende tidspunkt gør det vanskeligt med sikkerhed at konkludere, at DIA's manglende efterlevelse af akkrediteringsvilkårene alene omfatter adoptionsformidlingen fra Sydafrika og Madagaskar.

Omstændighederne omkring DIA's adoptionsformidling fra Madagaskar og fra Sydafrika medfører samlet set, at der efter Ankestyrelsens vurdering på nuværende tidspunkt er skabt en betydelig usikkerhed om, hvorvidt DIA generelt er i stand til at løfte deres opgaver i overensstemmelse med de danske og internationale regler på området. Det er tillige indgået i Ankestyrelsens vurdering, at DIA i en konkret matchnings sag bevidst har undladt at give væsentlige oplysninger for sagens behandling og for det generelle tilsyn med formidlingen fra Sydafrika.

Ankestyrelsens advarsel af 31. oktober 2023 om adoptionsformidlingen fra Madagaskar var en advarsel til DIA om, at regelgrundlaget for formidlingsarbejdet, herunder reglerne for adoptionsrelateret støtte og i behandlingen af de konkrete adoptionssager, skulle følges. Det var styrelsens vurdering, at DIA i en række tilfælde mod bedre vidende havde handlet i strid med principperne i Haagerkonventionen, adoptionsloven, de administrative forskrifter på området og akkrediteringsvilkårene for DIA's formidlingsarbejde.

Vi henviser til adoptionslovens § 31, litra i, stk. 2, hvoraf det fremgår, at ministeren kan tilbagekalde en formidlende organisations samlede tilladelse til at yde adoptionshjælp ved væsentlig eller gentagen tilsidesættelse af adoptionsloven, lovens forskrifter eller organisationens vilkår.

DIA's genopretningsplan

DIA's bestyrelse har erkendt, at organisationen har betydelige udfordringer og har den 4. december 2023 efter aftale med Ankestyrelsen indsendt en genopretningsplan. Genopretningsplanen indeholder initiativer, der skal understøtte, at tilliden mellem Ankestyrelsen og DIA kan genoprettes.

På baggrund af Ankestyrelsens bekymringer om DIA's formidling fra Sydafrika holdt styrelsen den 17. november 2023 et møde med DIA's ledelse og efterfølgende den 23. november 2023 med DIA's bestyrelse. Mødet med bestyrelsen fandt sted på bestyrelsens initiativ efter den daværende formand pludseligt fratrådte sin bestyrelsespost. På møderne erkendte DIA, at organisationen havde betydelige udfordringer, og gav udtryk for et ønske om at ville rette op på organisationen. Ankestyrelsen og DIA aftalte derfor, at DIA senest den 4. december 2023 ville indsende en plan for DIA's genopretning.

Af genopretningsplanen fremgår det bl.a., at DIA på sigt ønsker at skifte fra et gebyrfinansieret formidlingsbureau til et videnscenter om international adoption vedrørende Post Adoption Service (PAS) med en fast bevilling.

Ifølge genopretningsplanen vil DIA også foretage en tilpasning af organisationen, og DIA vil bl.a. nedjustere antallet af årsværk og antallet af samarbejdslande. Derudover vil DIA indføre en række tiltag herunder en stærkere ledelsesstruktur med tæt ledelsesmæssig involvering, faglig ledelse af DIA's opgavevaretagelse inden for PAS og formidling, der skal

forestås af medarbejdere med juridisk kompetence, gennemførelse af foreløbig vurdering af governance og compliance risikoanalyse med henblik på bl.a. fremadrettet at sikre overholdelse af tilsynsopgaver.

Derudover nævner DIA i genopretningsplanen en række tiltag, der kræver en finansiering, der rækker ud over den driftsstøtte, som allerede er tilgængelig for DIA.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at den omstændighed, at DIA i november 2023 har erkendt, at der er flere udfordringer i organisationen, samt den 4. december 2023 har indsendt et forslag til en genopretningsplan og efterfølgende har iværksat forskellige tiltag for at rette op ikke på nuværende tidspunkt har genoprettet Ankestyrelsens tillid til DIA's opgavevaretagelse. På denne baggrund har styrelsen har besluttet at iværksætte et skærpet tilsyn med DIA's samlede adoptionsformidling.

Det er ligeledes vanskeligt at identificere, hvilke konkrete tiltag, der nærmere er foretaget i organisationen, ligesom hovedparten af punkterne i genopretningsplanen på grund af behovet for finansiering, der ligger uden for DIA's nuværende økonomiske rækkevidde.

Ankestyrelsen har bedt DIA om inden 6 uger fra den 12. januar 2024 at sende en status på implementeringen af genopretningsplanen sammen med en uddybende beskrivelse af de enkelte initiativer.